

Lyhyt katsaus Mooneyn juttuun

Nykyään laajaa huomiota herättävä "Mooneyn juttu" on huippukohtana pitkäaikaisessa työn ja pääoman välisessä taistelussa San Franciscossa. Tämä länsirannikon pääkaupunki on ollut ammattiyhdistyksiin järjestyneitten vahvimpia paikkoja koko maassa. Järjestyneitten asema tässä kaupungissa perustuu kaupungin nopeaan kehitykseen ja kasvamiseen, missä työvoiman vara-armeijat takavuosina eivät aina oleet pahana esteenä työläisten järjestymiselle. Kaikilla ammattialoilla syntyi vahvat ammattiyhdistykset ja näitten vaikutus kunnallistenkin asioiden hoidossa oli painava.

San Franciscon ammattiyhdistykset ovat olleet myöskin kohtuullisesti radikaalisia, mutta myöskin suuressa määrässä porvarillisten politikoitsijain metsästysmaana. Ammatillisesti järjestyneitten työläisten vaikutus teollisuudessa ja kaupunginhallinnossa, huolimatta monista ja usein uudistuneista mätäpuhkeamista, muodostui kiperäksi asiaksi lännen suurkaupungin kapitalistiluokalle, sillä se ei halunnut jakaa tai luovuttaa osaakaan valasta työväenjärjestöjen käytettäväksi.

Kapitalistit, teollisuudenharjoittajat, pankkimiehet, kauppiat j. n. e. järjestyivät myöskin kiinteästi ja aloittivat taistelun "avoimen työpajan" puolesta, yleisesti käytäntöön tullutta 8-tunnin työpäivää ja suhteellisesti korkeita palkkoja vastaan, sekä yleensä unoitteen vaikutuk-

sen lakkauttamiseksi kunnallispolitiikassa.

Monta kireätä taistelua tunnetaan työn ja pääoman välillä San Franciscossa ja monta roistomaista suunnitelmaa on yritetty ennemminkin työväenliikkeen murskaamiseksi ja radikaalista henkeä lietsovien johtajain tuhoamiseksi, joilla on ollut suuri vaikutusvalta työläisjoukkojen keskuudessa.

Tuli sitten militarististen ja imperialististen pyrkimysten voimakas nousuaika, mikä ennen kaikkea käänsi kärkeensä työläisten huokkataistelua vastaan, vaati "kansallista yhtenäisyyttä" ja "isänmaallista mieltä". Tämä soveltui hyvin San Franciscon kauppakamarin herrain tarkotuksille, jotka juuri olivat muutoinkin aikeissa aloittaa ratkasevan hyökkäysliikkeen työväenliikettä vastaan.

Pantiin toimeen "varustuneisuusparaatti". Sen valmisteluissa ehdoin tahdoin loukattiin ja katkeroitettiin radikaalisen työväenliikkeen joukkoja ja johtajia. Ilmassa oli ilmeistä provokationin käryä.

Miten ollakaan, kauppakamarin patrioottien paraatissa laukesi "helvetinkoneella" käymään laitettu pommii, mikä tappoi useita henkilöitä ja haavotti monta ihmistä.

Isänmaallinen innostus kuohahiti korkealle ja kauppakamarin herrain tahdissa tanssivat sanomalehdet alkoivat siinä hetkessä vaatia "anarkistisen työväenliikkeen" vetämistä tilille.

Yleistä mielipidettä myrkyttä-

vää sanomalehti-rummutusta jatkettiin yhä kiihtyvällä innolla ja vauhdilla, kunnes syyttäjäviranomaiset muutamien viikkojen kuluttua vangitsivat joukon tunnetuimpia työväenliikkeen radikaalisen siiven johtajia, niiden joukossa ja etutilalla Tom Mooneyn ja hänen vaimonsa Rena Mooneyn. Heidät pantiin syytteeseen niinä salaliittolaisina, jotka tappoivat ihmisiä kauppakamarin patrioottien paraatissa.

Näytti aluksi siltä että herrat olivat päässeet tärkeän tarkoituksensa perille. Melkein arkaillen aiotti työväenliike toiminnan särkeäkseen sen verkon mihin sitä oli ruvettu pyydystämään. Yleistä mielipidettä edustavan kapitalistisen sanomalehdistön ääretön syytöstulva ja melu oli herättänyt hetkekkäistä luutuneisuutta. Tämän lisäksi työväenliikkeen sisällä toimivat herrain apurit olivat ahkerassa toimessa antaakseen asialle puoltain semmoista valaistusta, että syytteeseen saatetut todellakin saattavat olla syyllisiä.

Mutta provokatsiooniverkko harvoin osataan laittaa niin lujaksi, ettei siitä joku silmu säry kun kova koetus tulee. Niin kävi tässäkin.

Kaikki meni kuin rasvattu aina siihen saakka kun lautakunta ja tuomari tuomitsi Tom Mooneyn roikutettavaksi hirsipuhun. Mutta tässä särkyi jo yksi ja tärkein verkon silmu.

Yleisen syyttäjän päätodistaja sai "omantunnon vaivoja". Puolustajain puolelta oli lähdetty seuraamaan tämän todistajan jälkiä taaksepäin ja voitiin todistaa, että todistaja ei ollut lähimaillekaan nähäkseen ja kuulakseen mitä hän vannoi nähneensä ja kuulleensa. Yhtäk-

kiä kävi selväksi, että päätodistaja oli kauppakamarin herrain palkkaama ja syyttäjäviranomaisen leipoma ammattitodistaja. Hirttotuomion perusteet horjahtivat pois paikaltaan. Toki sentään yhä yritetään särkyntä tuomiota paikata, jotta sillä vieläkin voisi kauppakamarin herrain suureksi iloksi ja riemuksi pujottaa hallituksen virallinen kaulanauha näitä herroja vastaan luokkataistelua käyneitten ihmisten kaulaan.

Tom Mooney ja hänen vaimonsa ei voi olla syyllinen. Sanoakseen tämän ei tarvitse turvautua vain siihen, jo pätevään todistukseen, että molemmat ovat esiintyneet varsin järkevinä ja työväenliikkeen eduille hyödyllisen taistelutaktiikan tuntevina.

Henkilö, joka tekee semmoisen teon kuin oli syyttömäin ihmisten murhaaminen mainitussa paraatissa, ei voi olla niin huomattussa asemassa ja niin pitkää aikaa suurta luottamusta nauttivana työväenliikkeen riveissä kuin Tom Mooney on ollut. Hänen takanaan on kokonainen vuosikymmen vakavaa ja voimansa tuntevaa työväenliikkeen elämää. Semmoiseen tekoon voi ruveta vain mielipuoli kiihkoilija tai provokaattori, — juuri sentapainen henkilö kuin oli Mooneyn jutun päätodistaja Oxman.

Mutta löytyypä vielä muitakin kaikille ihmisille vastustamattomasti päähän pystyviä todistuksia, jotka näyttävät syytettyjen syyttömyyden aivan satunnaisesti saatuja tärkeitä todistuskappaleita.

Mooneyn puoliset näkyvät valokuvassa erään rakennuksensa katolla katselemassa kulkuetta. Valokuva on otettu kulkueesta

aivan niinä hetkinä kun pommi laukesi. Aikakin kaikeksi onneksi on merkittynä valokuvaan, sillä rakennuksen taustalla näkyy muuan torninkello. Sen viisarit osottavat kellon olleen 2.02 j. p. p. Pommitapaus tapahtui jotakuta minuuttia aikasemmin, mutta valokuvatun paikan ja pommitapaus paikan väliä on noin puolitoista mailia. Siinä ajassa ei mitenkään pääse väkeä täydellään tulvivia katuja myöten kulkemaan mainittua matkaa. Sitäpaitsi syytettyjen vaimon sisar todistaa, että hän oli syytettyjen seurassa yhdestä alkaen viiteen saakka.

Kauppakamarin herrain juoni, minkä tarkoituksena on hirttää syytteeseen saatetut henkilöt, on täydellisesti murskaantunut. Vain julkeaakin julkeamman oikeusmurhan tekemällä syytetyt voitaisiin tuomita ja teloittaa, mutta ei minkään näennäisenkään oikeuden varjossa.

Tosiasiä kuntminkin on, että kadulla, jota varustuneisuusparraatti kulki, räjähti pommi, minkä uhriksi joutui monta ihmistä. Kenenkä kädestä ja kenenkä toimesta tämä kammottava teko lähti?

Jospa poliisi olisi lähtenyt heti tapahtuman jälkeen yhtä suurella tohinalla tarkastelemaan löytyykö murhaajan jälkiä kaup-

pakamarin lähettyvillä, kuin se riensi nuuskimaan niitä paikkoja missä työväenjärjestöt toimivat, niin tämä kamala murhanäytelmä voisi jo olla selvitetty.

On kyllä totta, että työväenliikkeen keskuudessa toimineet henkilöt ovat toisinaan käyttäneet räjähdyspommeja, mutta vieläkin paremmin tunnettua on, että kapitalistiluokan palkkaamat roistot ovat käyttelleet pommeja pannakseen seuraukset työväenliikkeen tileihin.

Jos todennäköisyys kelpaa miksikään todistukseksi, niin tällaiset todistukset kääntyvät San Franciscon tapauksessa suorastaan kauppakamarin patriootteihin päin.

Tulevaisuus saattanee vielä paljastaa selvät jäljetkin.

Mooneyn jutun vaiheet ja käsitteily on Amerikan työväenliikkeen tärkeästä merkityksestä. Pitäisi pitää mielessä opetuksena ja varoituksena. Valittaa vaan sopii, että unionistisen työväenliikkeen johtavissa piireissä, huomiointilainaan kautta kapitalistien "luokkarauhavaatimuksille", on haudattu Mooneyn jutun kautta tulleita, työväenliikkeelle tärkeitä taisteluaineiksia, aineksia, mitkä niin valtavasti paljastavat minkämoista "rauhaa" luokkarauhan vaatijat tavoittelevat.

F. J. S—ä.